

Motion till riksdagen 2005/06:Ub357

av **Rossana Dinamarca m.fl. (v)**

Mediepedagogik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör uppdra åt Dramatiska institutet eller annan lämplig instans att utreda hur man kan inrätta ett kunskapscentrum för mediepedagogik i enlighet med vad som anförs i motionen.

Bakgrund

Utbildningen i mediepedagogik vid Dramatiska institutet (DI) har lagts ned under året. Det har upplevts som ett svårt slag av filmkonsulenter, pedagoger och lärarutbildare runtom i landet, eftersom denna metod för att inhämta kunskaper troligen är den mest framåtsyftande i en tid där pojkars och flickors vardag präglas av IT och i ett samhälle som har stora problem med såväl klassmässig som etnisk segregering.

En skolelev som får en uppgift att exempelvis göra en liten film om ett geografiskt område eller en samhällslig företeelse kommer att lära sig mängder av saker under arbetets gång, såväl rent faktamässigt inom området som om teknikens möjligheter och om hur man kan få ett budskap att gå fram. Hon eller han kommer att lära sig hur och var man hittar fakta och också hur man kan forma det man hittar, ge det olika vinklingar, hur man kan påverka med film. Här ingår också hur ljud och musik kan användas, vilken musik som understryker vilket budskap och hur korta texter kan avfattas och klippas in. Den kunskap man skaffar sig på detta vis kommer med största sannolikhet att fastna. I ett grupparbete på ett sådant tema kan de olika elevernas erfarenheter och begåvningar komma till nytta. För en nyligen invandrad elev finns det möjligheter att visa upp sina färdigheter i sådant som hon eller han annars inte ges tillfälle att visa, en annars ”lågpresterande” pojke kan ge prov på att han har kunskaper som ingen lärare kände till och en ”duktig” flicka kan samtidigt få vara duktig och utvecklas vidare.

I en fråga till utbildnings- och kulturministern den 19 november 2004 ställdes frågan vad ministern var beredd att göra för att tillgodose behovet av

Fel! Okänt namn på

mediepedagogisk utbildning av lärare. Ministern svarade att det är DI som prioriterar sina resurser, vilket givetvis också är fallet. Men prioriteringarna äger rum inom de ramar som staten ger i och med budgeten men också i och med regleringsbrevet där uppdraget formuleras.

Dramatiska institutets MEP-utbildning

Utbildningen medier, estetik, pedagogik (MEP) fungerade i fyra led:

DI utbildar lärarutbildare åt lärarhögskolorna som utbildar lärare som i sin tur för dessa kunskaper vidare. Det innebär att en sådan DI-utbildning (eller en sådan utbildning var den än skulle ges) i sista ledet kommer många tusen elever till godo.

Enligt Vänsterpartiets mening måste det inte nödvändigtvis vara DI som står för utbildningen, även om det är ett slöseri med resurser att inte ta till vara den kompetens som redan byggts upp just inom ramen för DI.

På DI:s hemsida kunde man läsa en ”detaljerad utbildningsbeskrivning” för MEP-utbildningen. Där stod bl.a. följande:

I skolan och samhället i stort väcks ofta frågor om hur kreativitet, aktivt kunskapande, personlig utveckling och ett positivt inlärningsklimat skall kunna förverkligas. Detta kan ske genom de arbetsprocesser och uttrycksformer som ryms inom teaterns och de moderna mediernas estetik, det vill säga de uttrycksformer som ord, bild, ljud och musik använder. I estetiska arbetsprocesser finns stora möjligheter att skapa relationer mellan kunskap och personlig utveckling.

Estetiska arbetsprocesser griper in i känslan och det personligt upplevda. De erfarenheter som gestaltas och nås genom estetikens uttrycksformer upplevs av såväl sinnen som intellekt och berör hela personen. Det ger kunskap med en rikare och djupare innebörd. Med detta synsätt är estetik ett undersöknings- och förståelsearbete som tangerar pedagogik och lärande.

För den som arbetar inom skola och utbildning är det nödvändigt att förstå hur kunskaps- och lärprocesserna påverkas av den nya situation som uppstått i ett alltmer mediebaserat samhälle. De olika medieformerna formulerar en dagordning kring vad som är viktigt eller oviktigt såväl i vardagsfrågor som i ett större perspektiv. De bidrar också till en allt större del av våra kunskaper och attityder till medmänniskor, samhälle, politik och normer.

Medierna såväl begränsar som vidgar vårt synfält och etablerar, vid sidan av modersmålet, nya språkformer. Dessa språkformer bärs fram av mediernas, teaterns och informationsteknikens uttrycksformer som bygger på kombinationer av bild-text-ljud-musik.

Inte minst viktigt är att utifrån de nya kursplanernas betoning av ett vidgat textbegrepp, påvisa mediernas möjligheter i skolans arbete [vår kursivering]. Kunskaper i och om estetiska arbets- och lärprocesser blir en viktig kraft i en levande demokrati och bidrar till en fördjupad känsla för ansvar och etik.

Det framstår därför som allt viktigare att i demokrati- och samhällsfrågor skaffa sig grundliga kunskaper om såväl mediernas uttrycksformer som deras samhälleliga funktioner. Frågan om demokrati i samhället kan inte längre särskiljas från förståelse för mediernas uttryck och funktion.

Interaktiva medier med KTH

En annan utbildning som också lagts ned är den som handlar om interaktiva medier och som inneburit ett samarbete mellan KTH, pedagoger och tekniker. Denna utbildning understöddes och fick ett särskilt anslag under förra utbildningsministrarnas tid. Nu, när Sverige vill ligga i framkant vad gäller IT, och utbildning och kultur ska samverka i enlighet med intentionerna med det nya departementet, upphör dessa båda utbildningar.

IT-kunskap, IT-kompetens och mediekunskap

Många talar i dag om mediekunskap, men i dag handlar det om något mycket mer än att kunna hantera och hämta information från olika medier. Det handlar om hur man bygger kunskap i dagens värld, om att ”göra först och prata sen”. Mediekunskap blir då en del av resultatet, en biprodukt. Om vi åter är på väg mot en rent teknisk tolkning av behovet av IT i skola och lärande, då är det givetvis en tillbakagång.

I regeringens IT-politiska strategigrupps delrapport från juni 2004 står att läsa:

Informationssamhällets kunskapsbehov och arbetsmetoder påverkar i hög grad skolan och lärandet i alla stadier av livet. IT som pedagogiskt verktyg är därför centralt i utvecklingen av innovativa lärprocesser. En effektiv användning av IT i skolans informationshantering och organisationsutveckling bidrar också till att skolan som arbetsplats och lärmiljö utvecklas i positiv riktning. Stora satsningar har under den senaste tioårsperioden genomförts för att stimulera IT-användningen inom utbildningsväsendet. Det är nu viktigt att både stimulera fortsatt utveckling och att ta till vara hittills vunna erfarenheter. *I arbetet med IT och lärande ska lärandet vara i fokus, inte tekniken eller verktyget* (vår kursivering).

Den arbetsgrupp för IT i skola och lärande som tillsatts har bl.a. diskuterat ”möjligheter till effektivare inläring med hjälp av visualisering, simulering och reflektion”.

I regeringens IT-proposition, Från IT-politik för samhället till en politik för IT-samhället, står det att ”mediepedagogik är ett gränsområde mellan kultur och utbildning, ett område av stort intresse för framtiden”. Det är en skrivning som inger förhoppningar. Ändå finns farhågor om att den faktiska utvecklingen går i rakt motsatt riktning.

IT-kompetens är helt enkelt något annat än teknik. Troligen behövs det ett kunskapscentrum, ett ställe där man kan samla alla de erfarenheter som redan gjorts på olika håll, leda utvecklingen och sprida kunskapen till nya lärargrupper. Här behövs även resurser för forskning.

Förslag

Vänsterpartiet anser att regeringen har ett ansvar för att se till att den mediepedagogiska kompetens som byggts upp inom DI inte går förlorad. Därför bör

Fel! Okänt namn på

regeringen uppdra åt DI eller annan lämplig instans att utreda hur man kan inrätta ett kunskapscentrum för mediepedagogik i enlighet med vad som ovan beskrivits. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 29 september 2005

Rossana Dinamarca (v)

Mats Einarsson (v)

Rolf Olsson (v)

Tasso Stafliadis (v)

Siv Holma (v)

Peter Pedersen (v)

Alice Åström (v)